ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

94/2026

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 3.2.2026 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από την εταιρεία με την επωνυμία «ΑΛΤΕΡ EGO MEDIA Α.Ε.», ιδιοκτήτρια του ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «MEGA», αναφορικά με τις διατάξεις που αφορούν: α) την προστασία ανηλίκων τηλεθεατών, β) την ειδοποίηση για προβολή ακατάλληλων (βίαιων) σκηνών και γ) την απαγόρευση παρουσίασης ανηλίκου δράστη αξιόποινης πράξης στη διάρκεια του κεντρικού δελτίου ειδήσεων το οποίο μεταδόθηκε από τον ως άνω τηλεοπτικό σταθμό στις 15.4.2024. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 2267/17.4.2024 καταγγελία πολίτη.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 140/25.4.2024, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα-νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1202/ΕΣ/23.7.2024 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1217/ΕΣ/11.8.2025 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της εγκαλουμένης ως άνω εταιρείας, παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Σπυριδούλα Καλογήρου. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο η ανωτέρω δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 17.3.2026, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Η εγκαλουμένη εταιρεία κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου 1498/17.3.2026 υπόμνημά της.

Την 7.4.2026 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά, Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Η Πρόεδρος ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση το μέλος Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, ο οποίος δεν μετείχε στη συνεδρίαση της 3.2.2026, αναγιγνώσκοντας την με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 2267/14.4.2024 καταγγελία, την με αριθμό πρωτοκόλλου 1202/ΕΣ/23.7.2024 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών που συνέταξε η διοικητική υπάλληλος Αικατερίνη Κοντοπούλου, την με αριθμό πρωτοκόλλου 1217/ΕΣ/11.8.2025 έγγραφη νομική εισήγηση που συνέταξε η ειδική επιστήμων-νομικός Ρέα Λαμπροπούλου, το με αριθμό πρωτοκόλλου ΕΣΡ 1498/17.3.2026 υπόμνημα της εγκαλουμένης εταιρείας, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης δήλωσε ότι ενημερώθηκε πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζήτησης της 3.2.2026 και η δήλωση του αυτή καταχωρίσθηκε στα πρακτικά. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω ειδική επιστήμων-νομικός, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικώς και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε περιπτώσεις παραβάσεων. «Ο άμεσος έλεγχος του κράτους… έχει ως σκοπό… την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας».

2. Κατά το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος: «Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του κράτους».

3. Στο άρθρο 2 παρ. 3 εδ. β΄ του Ν. 4173/2013 (που τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/29.4.2015 που επανιδρύει την ΕΡΤ και ισχύει και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ΄ εφαρμογή του άρθρου 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995) ορίζεται ότι: «Οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες που παρέχει η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. πρέπει να ανταποκρίνονται στην ποιοτική στάθμη που επιβάλλουν η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και να σέβονται ιδίως την αξία του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας».

4. Κατά το άρθρο 24 παρ. 1 εδ. δ΄ του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (που έχει νομική ισχύ επί τη βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της ΣΕΕ): «Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού».

5. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (Ν. 2462/1997) στο άρθρο 24 παρ. 1 αυτού ορίζει ότι «Κάθε παιδί, χωρίς διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας ή γέννησης, έχει δικαίωμα, έναντι της οικογένειάς του, της κοινωνίας και του κράτους στα μέτρα προστασίας που απαιτεί η θέση του ως ανηλίκου».

6. Ο Ν. 2101/1992, που κυρώνει τη «Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού[1] ορίζει στο άρθρο 3 παρ. 1: «Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού».

Στο άρθρο 17 του ανωτέρω νόμου μνημονεύονται τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ορίζοντας στην περ. ε΄: «Τα συμβαλλόμενα κράτη ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του…».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: «Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων που ενδέχεται να είναι επιβλαβείς για τη σωματική, ψυχική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, παρέχονται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι, υπό κανονικές συνθήκες, οι ανήλικοι δεν θα τις ακούν ούτε θα τις βλέπουν. Ενδεδειγμένα μέτρα αποτελούν, ιδίως, η σήμανση των προγραμμάτων, η επιλογή της ώρας μετάδοσής τους, η χρήση προσωπικών αριθμών αναγνώρισης (κωδικών PIN), τα μέσα εξακρίβωσης της ηλικίας ή άλλα τεχνικά μέτρα, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Το πλέον επιβλαβές περιεχόμενο, όπως είναι η αδικαιολόγητη βία και η πορνογραφία, υπόκειται στα αυστηρότερα μέτρα.

Κατά την παρ. 9 του ως άνω άρθρου: «Οι πάροχοι υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας οφείλουν να μη μεταδίδουν σκηνές φυσικής, λεκτικής ή ψυχολογικής βίας σε όλα τα ενημερωτικά προγράμματα, εάν αυτό δεν είναι αναγκαίο για την ενημέρωση του κοινού για συγκεκριμένο γεγονός».

Η παρ. 3 του ίδιου άρθρου ορίζει: «Όλα τα προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των επαναλήψεων, εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων, των μηνυμάτων τηλεπώλησης και των δελτίων ειδήσεων, κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τον βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στη σωματική, ψυχική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Σε κάθε κατηγορία αντιστοιχεί ένα ειδικό οπτικό σύμβολο ή ηχητικό σήμα, το οποίο μεταδίδεται σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Επίσης, το ειδικό οπτικό σύμβολο αναγράφεται υποχρεωτικά δίπλα στον τίτλο των τηλεοπτικών προγραμμάτων σε κάθε δημοσίευση ή καταχώριση των προγραμμάτων αυτών στα έντυπα και στους ηλεκτρονικούς οδηγούς

[1] Παιδί θεωρείται κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των 18 ετών, εκτός αν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία (άρ. 1 Ν. 2101/1992)

προγραμμάτων (EPG) και μεταδίδεται σε όλη τη διάρκεια των μηνυμάτων για την ανακοίνωση του προγράμματος (τρέιλερ)».

Κατά την παρ. 4 αυτού: «Η υπ' αριθμ. 106/12.6.2019 απόφαση του Υφυπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης «Κατάταξη και σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων» (Β΄ 2300) εξακολουθεί να ισχύει, εφαρμοζομένου του άρθρου 7 αυτής και για τις μη γραμμικές οπτικοακουστικές υπηρεσίες».

Στο άρθρο 9 παρ. 7 εδ. α΄ του Ν. 4779/2021 προβλέπεται: «Απαγορεύεται η παρουσίαση ανήλικου δράστη αξιόποινων πράξεων».

8. Κατά το άρθρο 13 παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003: «Τα εγκλήματα, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, η βία και άλλες βάναυσες και απάνθρωπες πράξεις ή συμπεριφορές, δεν πρέπει να αναδεικνύονται ή να εξυμνούνται».

Το άρθρο 10 παρ. 2 του Π.Δ. 77/2003 ορίζει: «Η παρουσίαση ανήλικου ως δράστη εγκληματικών ενεργειών ή ως υπαιτίου δυστυχήματος απαγορεύεται απολύτως».

9. Η Υπουργική Απόφαση 106/12.6.2019 για την κατάταξη και σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων ορίζει στο άρθρο 1 εδ. α΄: «Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων(τηλεοπτικών διαφημίσεων) και των μηνυμάτων τηλεπώλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περ. θ΄ και ιβ΄ του άρθρου 2 του π.δ. 109/2010 αντίστοιχα, κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες, ανάλογα με το βαθμό δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενο τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει σωματική, ηθική, πνευματική και ψυχική ανάπτυξη των ανηλίκων (προσώπων ηλικίας έως 18 ετών)».

Κατά το άρθρο 2 παρ. 1 εδ. β΄ της ως άνω Υπουργικής Απόφασης: «Βασικό κριτήριο για την επιλογή της προσήκουσας σήμανσης αποτελεί η ύπαρξη αντιστοιχίας μεταξύ περιεχομένου προγράμματος και ώρας μετάδοσης του σε συνδυασμό με την πιθανή παρακολούθηση αυτού από ανηλίκους».

Το άρθρο 5 της Υ.Α. 106/12.6.2019 που αφορά τις ειδικές ρυθμίσεις για τις ψυχαγωγικές, ενημερωτικές και ειδησεογραφικές εκπομπές και για τις σειρές συνέχειας στην παρ. 1 ορίζει: «ειδικά για τις ενημερωτικές εν γένει εκπομπές, καθώς και τις ψυχαγωγικές εκπομπές, η κατάταξη και η αντίστοιχη σήμανση μπορεί να είναι διαφορετική για ορισμένα τμήματα ή σκηνές των προγραμμάτων αυτών. Σε κάθε περίπτωση, εκτός από την εμφάνιση του οπτικού συμβόλου ο παρουσιαστής των εκπομπών οφείλει να ενημερώνει το κοινό τουλάχιστον τρία λεπτά (3') πριν από τη μετάδοση τμημάτων ή σκηνών της εκπομπής που αντιστοιχούν στις κατηγορίες

προγράμματος κατάλληλων για παιδιά άνω των 12, 16 και 18 ετών. Η ειδοποίηση αυτή [πρέπει να] προηγείται της μετάδοσης των επίμαχων σκηνών ή τμημάτων της εκπομπής, να διαχωρίζεται από αυτή, να διατυπώνεται με τρόπο σαφή, κατάλληλο και ειδικό ως προς το περιεχόμενο των συγκεκριμένων σκηνών, να αιτιολογείται η ανάγκη μετάδοσης των σκηνών αυτών και να υπάρχει προτροπή προς τους γονείς να απομακρύνουν τα παιδιά από την οθόνη».

Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται: «τα δελτία ειδήσεων εξαιρούνται από την υποχρεωτική σήμανση, υποχρεούνται όμως στην προφορική ειδοποίηση της παρ. 1».

10. Η Υπόδειξη 1/14.10.2014 του Ε.Σ.Ρ. στο σημ. Γ΄ παρ. 1 επισημαίνει ότι τα προγράμματα (μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα μουσικά video clips) που μεταδίδονται ώρα που παρακολουθούν ανήλικοι δεν πρέπει να περιέχουν ιδίως, πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές υπερβολικής, άσκοπης, φυσικής ή λεκτικής βίας, οι οποίες μπορεί να τους οδηγήσουν στην τέλεση των συγκεκριμένων πράξεων και στην εξοικείωσή τους με τις ενέργειες αυτές. Επιπλέον, όμως, το περιεχόμενο των προγραμμάτων, ο τρόπος και τα μέσα που αυτά προβάλλονται στο κοινό, καθώς και η στάση και η εκφορά λόγου των προσώπων που τα παρουσιάζουν δεν πρέπει να προκαλούν βλάβη στην ηθική, σωματική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Στην παρ. 2 του σημείου Γ της αυτής Υπόδειξης αναφέρεται ότι πρέπει να αποφεύγεται η μετάδοση σκηνών ή περιεχομένου προγράμματος που προκαλεί στους ανηλίκους ανασφάλεια ή φόβο, ή τους παροτρύνει άμεσα ή έμμεσα σε επιθετική συμπεριφορά και ειδικότερα σε χρήση ή άσκηση βίας ή προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ή προτρέπει στην υιοθέτηση προτύπων συμπεριφοράς που δεν συνάδουν με τους ηθικούς και νομικούς κανόνες της σύγχρονης κοινωνίας ή παροτρύνει σε εθισμούς και δραστηριότητες που είναι επιβλαβείς για τους ίδιους ή τους εξοικειώνει με βίαιες συμπεριφορές και τους καθιστά απαθείς απέναντι σε ενδεχόμενες επιθετικές ή βίαιες πράξεις της καθημερινότητας.

11. Τέλος, κατά τα στοιχεία β΄ και ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία για τη νόμιμη, διαφανή και ποιοτική λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

α) *Προστασία ανηλίκων τηλεθεατών- σκηνές βίας:* Οι ανήλικοι τηλεθεατές, λόγω της μη αναπτυγμένης κρίσης τους, της συναισθηματικής ανωριμότητας τους και του ιδιαίτερα ευαίσθητου ψυχικού τους κόσμου, επηρεάζονται βαθιά, κατά κοινή πείρα, από τα μηνύματα και τις εικόνες που προβάλλονται από την τηλεόραση. Η επιρροή αυτή μπορεί μακροπρόθεσμα να μεταβάλει τους κανόνες και τις αξίες μιας κοινωνίας καθώς μεταβάλλεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτός ο κοινωνικός περίγυρος. Η τηλεόραση συνδημιουργεί τις καθημερινές συνθήκες της γνωστικής, συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ανηλίκων, καθώς αυτή προϋπάρχει στο περιβάλλον στο οποίο οι ανήλικοι αναπτύσσονται με αποτέλεσμα να συνδέονται μαζί της από νωρίς (ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ που αφορούν προστασία ανηλίκων 147/2017, 3793/2015, 1668/2015, 1177/2015, 1259/2015, 388/2020, 1866/2021 κ.ά.). Οι διατάξεις που αφορούν στην προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου (ΣτΕ 2572/2015), ο δε κίνδυνος προκλήσεως βλάβης στους ανηλίκους είναι δυνατόν να προκύπτει από το όλο περιεχόμενο μιας εκπομπής (ΣτΕ 495/2015, 3208/2014, 4407/2013). Κατά την ΣτΕ 124/2020 δεν χρήζει εξειδίκευσης η βλάβη της ηθικής ανάπτυξης των ανηλίκων.

Ενδεικτικά: «*…Η τηλεόραση, όπως και τα άλλα ΜΜΕ, επηρεάζει μακροπρόθεσμα όχι μόνο τα άτομα αλλά και τον πολιτισμό, το πεδίο της γνώσης, τους κανόνες και τις αξίες της κοινωνίας, διότι προσφέρει μια σειρά από εικόνες, ιδέες και εκτιμήσεις με βάση τις οποίες τα μέλη του κοινού μπορούν να επιλέξουν και να διαμορφώσουν τις δικές τους στάσεις…Κοντολογίς τα ΜΜΕ μακροπρόθεσμα μεταβάλλουν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τους άλλους και τον κοινωνικό περίγυρο…*»[2]. «*…Τα παιδιά που μεγαλώνουν στην κυριολεξία μπροστά στην τηλεόραση βομβαρδίζονται από τις εικόνες ενός βίαιου κόσμου… Η συνεχόμενη έκθεση στη βία, μέσω της τηλεόρασης συμβάλλει στην αύξηση της επιθετικότητας και των φόβων του παιδιού, ενώ από την άλλη το απευαισθητοποιεί και μειώνει τη συμπόνια του για τον πόνο των άλλων…Οι σκηνές βίας εμποτίζουν ακόμα και τα πολύ μικρά παιδιά ενός ή δύο ετών, τα οποία δεν μπορούν να ξεχωρίσουν το πραγματικό από το φανταστικό…*»[3]. *«…Αμερικανοί ερευνητές κατάφεραν για πρώτη φορά στη μακρά ιστορία της τηλεόρασης να αποδείξουν ότι υπάρχει σχέση μεταξύ της τηλεοπτικής βίας στην οποία εκτίθενται οι ανήλικοι και της βίαιης*

[2] Στέλιος Παπαθανασόπουλος(Καθηγητής Επικοινωνίας και ΜΜΕ Πανεπιστημίου Αθηνών): «Το τέλος της παιδικής αθωότητας», ημερίδα της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας με θέμα «Παιδιά και ΜΜΕ: Οι ανήλικοι στον κόσμο της επικοινωνίας», Αθήνα 2008, σελ. 17 επόμ.

[3]Βασίλης Βουϊδάσκης (Καθηγητής Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης): εφημ. «Πατρίς» 12.9.2009(«Η τηλεοπτική βία και επιθετικότητα και η επίδραση της στα παιδιά και στους νέους»)

συμπεριφοράς που δείχνουν μετέπειτα ως ενήλικες(έρευνα 17 ετών σε 700 παιδιά)… "τα ευρήματα μας δείχνουν ότι τουλάχιστον όσον αφορά στα πρώτα χρόνια της εφηβείας, οι γονείς δεν πρέπει να επιτρέπουν στα παιδιά τους να παρακολουθούν περισσότερο από μία ώρα ημερησίως τηλεόραση" εξηγεί ο Τζέφρι Τζόνσον του Πανεπιστημίου Κολούμπια και το Ινστιτούτο Ψυχιατρικής της πολιτείας της Ν. Υόρκης…Ερευνητές στο Iowa State University αναφέρουν ότι τα ευρήματα αποτελούν σημαντικό αποδεικτικό υλικό για τη σχέση της τηλεοπτικής βίας και της επιθετικής συμπεριφοράς. Οι συνέπειες της τηλεοπτικής βίας δεν είναι ούτε τυχαίες ούτε ασήμαντες και δείχνουν ότι πρέπει να περιοριστεί ο χρόνος που τα παιδιά βλέπουν τηλεόραση…»[4]*. «…Μελέτη έδειξε ότι η παρακολούθηση βίαιων σκηνών στην οθόνη προκαλεί διέγερση στην περιοχή του εγκεφάλου όπου θεωρείται ότι γίνεται η αποθήκευση των αναμνήσεων μακράς διαρκείας από τραυματικές εμπειρίες…Ο παιδοψυχολόγος Τζον Μάρεϊ του Πανεπιστημίου του Κάνσας φοβάται ότι τα βίαια προγράμματα ίσως έχουν τις ίδιες επιπτώσεις με την πραγματική βία…»*[5]*.*

«*…Στις Η.Π.Α. διαπιστώθηκε με έρευνα, ότι μετά την εισαγωγή της τηλεόρασης στο σπίτι, αυξήθηκαν δραματικά τα ποσοστά βίας και εγκληματικότητας (Centerwall, 1989). Επειδή το παιδί, σύμφωνα με τη θεωρία της κοινωνικής μάθησης, έχει την τάση να μιμείται, θεωρείται από τους μελετητές, ότι το παιδί μιμείται την άσκηση βίας που βλέπει στην τηλεόραση. Άρχισε, λοιπόν, να γίνεται αντικείμενο έρευνας, αν η προβολή τηλεοπτικής βίας επηρεάζει το φαινόμενο της βίας στην καθημερινή ζωή…. Η σχέση μεταξύ της προβολής βίας από τα Μ.Μ.Ε. και της επιθετικής συμπεριφοράς του ανθρώπου έχει ερευνηθεί στο παρελθόν και η έρευνα έχει καταλήξει στα εξής: Οι μελέτες που έγιναν στα πειράματα εργαστηρίου (Laboratory Experiments) δείχνουν, ότι τα άτομα που παρακολουθούν για παράδειγμα τηλεοπτικές ταινίες που προβάλλουν βία, έχουν την τάση να συμπεριφέρονται πιο επιθετικά από ό,τι άτομα σε ελεγχόμενες ομάδες. Μάλιστα, οι τηλεοπτικές επιδράσεις είναι ουσιαστικές και προκαλούν αντίστοιχη συμπεριφορά με αυτήν που προβάλλεται (Andison, 1977)….»*[6]*.*

β) *Νομολογία για βίαιες σκηνές σε ενημερωτικές εκπομπές-προστασία ανηλίκων τηλεθεατών:* Στην απόφαση ΣτΕ 1370/2013 (σε μεσημβρινό δελτίο ειδήσεων

[4] Εφημερίδα «Καθημερινή» : Κόσμος 30.3.2002(Βίαιοι ενήλικες με πάνω από 1 ώρα τηλεοπτικής βίας)
[5] Εφημερίδα «Ριζοσπάστης»: Βία στην τηλεόραση, βιντεοπαιχνίδια και παιδική ψυχή, 18.5.2003 (Επιμέλεια Σ. Ξενικουδάκης, πηγή "Discover")
[6] Σουζάνα Μαρία Νικολάου (Λέκτορας στην έδρα Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων): «Η Βία, η Επιθετική Συμπεριφορά και η Τηλεοπτική επίδραση», στο «Εκπαίδευση και Επιστήμη» 1, 74-87, 2004, ISSN: 1790-0328

τηλεοπτικού σταθμού προβλήθηκε επίθεση αυτοκτονίας γυναίκας), το ΣτΕ δέχθηκε ότι η κρίση του ΕΣΡ περί βλάβης που θα μπορούσε να προκληθεί στην ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων στηρίζεται επαρκώς στο περιεχόμενο και την ένταση των μεταδιδόμενων σκηνών και ως εκ τούτου είναι επαρκώς και νομίμως αιτιολογημένη. Στην απόφαση ΣτΕ 2099/2013(σε κεντρικό δελτίο ειδήσεων προβλήθηκαν εικόνες κακοποίησης και θανάτωσης ζώων), το ΣτΕ δέχθηκε ότι η κρίση του ΕΣΡ σύμφωνα με την οποία, η προβολή της εικόνας της βίαιης και βάναυσης μεταχείρισης ζώων δεν ήταν απαραίτητη για την ενημέρωση ή ευαισθητοποίηση του κοινού, ήταν νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη. Κατά την ΣτΕ 2194/2019 (σε δελτία ειδήσεων τηλεοπτικού σταθμού μεταδόθηκαν ακραίες σκηνές βίας και βάναυσης μεταχείρισης ανθρώπων σε ώρα που συνηθίζουν να παρακολουθούν ανήλικοι), η κρίση του ΕΣΡ, σύμφωνα με την οποία η λεπτομερής αναφορά σε σκηνές ακραίας βίας και η αναλυτική περιγραφή των συνθηκών και του τρόπου τέλεσης ειδεχθούς εγκλήματος σε βαθμό που υπερέβαινε το αναγκαίο για την πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού μέτρο, ήταν νομίμως και επαρκώς δικαιολογημένη. Σχετική είναι και η απόφαση ΣτΕ 2332/2018. Άλλες αποφάσεις ΣτΕ για σκηνές βίας είναι ενδεικτικά οι: 910/2018, 146/2017, 2013/2017, 2550/2017, 2551/2017, 1096/2016.

ΙΙ. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης εταιρείας (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

Στη διάρκεια του δελτίου ειδήσεων που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Mega στις 15.4.2024 ώρα 19.44΄ με παρουσιάστρια την Ράνια Τζίμα, μεταδόθηκαν ειδήσεις και πληροφορίες για γεγονότα της εσωτερικής και διεθνούς επικαιρότητας.

Στις 20.27΄, η παρουσιάστρια, μεταδίδοντας διεθνείς ειδήσεις, αναφέρεται σε είδηση από την Αυστραλία λέγοντας: «*Ανησυχία έχει προκαλέσει… στο Σίδνεϋ της Αυστραλίας, δεύτερη επίθεση με μαχαίρι μέσα σε 48 ώρες. Νεαρός μαχαίρωσε επίσκοπο μέσα σε εκκλησία, την ώρα της λειτουργίας και μάλιστα ενώ αυτή μεταδιδόταν ζωντανά μέσω διαδικτύου. Ο δράστης, ο οποίος, σύμφωνα με τα τοπικά μέσα, είναι 15 ετών, τραυμάτισε άλλους τρεις άντρες που έσπευσαν να βοηθήσουν τον κληρικό, ενώ η Αστυνομία τελικά τον συνέλαβε».*

Ακολουθούν πληροφορίες και ρεπορτάζ για το γεγονός, ενώ γίνεται μνεία και στις πληροφορίες που μεταδίδουν τα αυστραλιανά μέσα ενημέρωσης.

Σε ρεπορτάζ μεταδίδεται: *«Ο επίσκοπος A1 είναι στη μέση του κηρύγματός του στην εκκλησία "Ο Καλός Ποιμένας" στο ανατολικό Σίδνεϋ. Ένας μαυροφορεμένος άνδρας τον πλησιάζει και τον μαχαιρώνει ξανά και ξανά στο πρόσωπο και το κεφάλι. Όλα συμβαίνουν την ώρα που η λειτουργία μεταδίδεται σε ζωντανή σύνδεση από το κανάλι της εκκλησίας στο Youtube. Τρεις άντρες πέφτουνε πάνω στον δράστη για να τον σταματήσουν, όμως εκείνος μαχαιρώνει και αυτούς… Τόσο οι πιστοί, όσο και ο επίσκοπος νοσηλεύονται με ελαφρά τραύματα».* Η εικόνα της επίθεσης του νεαρού που χτυπά με μαχαίρι τον κληρικό προβάλλεται 4 φορές χωρίς θόλωση. Στην εικόνα διακρίνονται οι κινήσεις του επιτιθέμενου(ο σταθμός θέτει κόκκινο κύκλο στο χέρι που κρατά μαχαίρι) που χτυπά στο κεφάλι, στο λαιμό και στο θώρακα τον κληρικό ο οποίος χάνει την ισορροπία του και πέφτει στο έδαφος. Πολλά άτομα από το εκκλησίασμα σπεύδουν να αφοπλίσουν τον επιτιθέμενο και να βοηθήσουν τον επίσκοπο, ενώ ακούγονται φωνές διαμαρτυρίας από τον κόσμο. Μετά την προβολή των σκηνών βίας χωρίς θόλωση τίθεται στην οθόνη για ένα δευτερόλεπτο «Προσοχή: σκληρές εικόνες».

Το ρεπορτάζ συνεχίζεται: «*Οι Αρχές ανακοίνωσαν πως συνέλαβαν τον δράστη. Δεν μπόρεσαν όμως να τον οδηγήσουν έξω, εξαιτίας του εξαγριωμένου πλήθους που είχε συγκεντρωθεί μπροστά από την εκκλησία»*. Προβάλλονται εικόνες πλήθους κόσμου που βρίσκεται έξω από την εκκλησία και εικόνα νεαρού(μάλλον του επιτιθέμενου) πεσμένου στο έδαφος.

Στο ρεπορτάζ μεταδίδονται πληροφορίες για τη δράση του επισκόπου που δέχθηκε την επίθεση: «*Ο επίσκοπος A1 , έγινε ιδιαίτερα δημοφιλής κατά τη διάρκεια της πανδημίας εξαιτίας της κριτικής του για τα περιοριστικά μέτρα που επέβαλε τότε η κυβέρνηση. Μάλιστα, έχει 17.000 ακολούθους στο Facebook, ενώ η σελίδα της εκκλησίας του στο Youtube έχει 200.000 εγγεγραμμένους. Η νέα αυτή επίθεση έγινε δύο 24ωρα μετά το μακελειό στο εμπορικό κέντρο του Σίδνεϋ στο οποίο έχασαν την ζωή του έξι άνθρωποι, στην πλειοψηφία τους γυναίκες, με τις Αρχές να αναζητούν ακόμα τα κίνητρα του δράστη»*. Στη διάρκεια μετάδοσης αυτών των πληροφοριών προβάλλεται εικόνα του προσώπου του επισκόπου και εικόνα της επίθεσης με μαχαίρι (δύο φορές) χωρίς θόλωση. Τίθεται στην οθόνη για τρία δευτερόλεπτα «Προσοχή: σκληρές εικόνες».

Η είδηση διαρκεί περί τα δύο λεπτά.

Περαιτέρω, από την παρακολούθηση και καταγραφή των πραγματικών περιστατικών σε συνδυασμό με τη νομική βάση, τη νομολογία, τις γνώμες των ειδικών και το υπόμνημα του σταθμού προκύπτουν τα ακόλουθα:

i) Στη διάρκεια του δελτίου ειδήσεων της 15.4.2024 που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Mega, παρουσιάστηκε είδηση που έλαβε χώρα στο εξωτερικό (Αυστραλία) και η οποία αφορούσε την επίθεση με μαχαίρι εναντίον κληρικού κατά την ώρα της λειτουργίας από νεαρό άτομο (ανήλικο, σύμφωνα με το ρεπορτάζ). Κατά τη μετάδοση της είδησης προβάλλονται εικόνες στις οποίες εμφανίζεται άτομο που επιτίθεται με μαχαίρι εναντίον κληρικού κατά την ώρα της λειτουργίας καταφέροντας του κτυπήματα στο πρόσωπο και το λαιμό. Το συγκεκριμένο πλάνο μεταδίδεται 6 φορές στη διάρκεια της δίλεπτης είδησης χωρίς να τεθεί θόλωση από το σταθμό και χωρίς να υπάρξει λεκτική προειδοποίηση εκ μέρους της παρουσιάστριας ότι ακολουθούν σκηνές βίας. Αντιθέτως, ο σταθμός έθεσε κόκκινο κύκλο στο πλάνο της επίθεσης όπου διακρίνεται το χέρι του επιτιθέμενου ανήλικου νεαρού που φέρει μαχαίρι κατά τρόπο που καθίσταται εντελώς σαφής η βίαιη σκηνή. Η φράση «Προσοχή: σκληρές εικόνες» που τίθεται στην οθόνη μόνο για 3-4 δευτερόλεπτα δεν επαρκεί χρονικά ώστε να προειδοποιήσει το τηλεοπτικό κοινό για το προβαλλόμενο βίαιο περιεχόμενο.
Επί τη βάσει όλων των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τα δελτία ειδήσεων δεν προβλέπεται στη νομοθεσία τοποθέτηση σήμανσης αλλά μόνο έγκαιρη ειδοποίηση καθώς και αιτιολόγηση της ανάγκης μετάδοσης σκηνών αλλά και προτροπή προς τους γονείς να απομακρύνουν τα παιδιά από την οθόνη εφόσον αυτές οι σκηνές δεν είναι κατάλληλες για ανηλίκους κάτω των 8 ετών αλλά [είναι κατάλληλες] μόνο για ανηλίκους άνω των 12, 16 και 18 ετών, συνάγεται πως ο τηλεοπτικός σταθμός, ο οποίος από δικαιολογημένο δημοσιογραφικό ενδιαφέρον με σκοπό την ενημέρωση της κοινής γνώμης, παρουσίασε την είδηση της επίθεσης κατά του επισκόπου στην Αυστραλία, δεν έλαβε τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να προκληθεί βλάβη στην ηθική και πνευματική ανάπτυξη αυτών εξ αιτίας της μετάδοσης της εν λόγω είδησης που συνοδευόταν από σκηνές με βίαιο περιεχόμενο, να προκληθεί ανασφάλεια και φόβος σε αυτούς, ακόμα και κίνδυνος εξοικείωσης με βίαιες συμπεριφορές, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανήλικοι, λόγω της απειρίας, της μη ανεπτυγμένης κρίσης τους, του ευαίσθητου ψυχικού τους κόσμου και

της συναισθηματικής τους ανωριμότητας, επηρεάζονται βαθιά από τα μηνύματα και τις εικόνες που προβάλλονται από την τηλεόραση.

ii) Όσον αφορά τις θέσεις του υπομνήματος του τηλεοπτικού σταθμού (αρ. πρωτ. 1498/17.3.2026) ότι έλαβε μέτρα πρόληψης για την προστασία των ανηλίκων παρότι δεν ήταν υποχρεωμένος και ότι υπερτερεί ο σκοπός της ενημέρωσης (σημεία 4 και 9 του υπομνήματος), παρατίθεται η απόφαση ΣτΕ 1512/2024 η οποία στη σκέψη 6 επισημαίνει: «…*Συνάγεται ότι η προστασία της παιδικής ηλικίας αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση και βασικό κανόνα δημοσιογραφικής δεοντολογίας που μπορεί να δικαιολογήσει, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμούς στην κατοχυρωμένη στο Σύνταγμα (άρθρα 14 παρ. 1 και 15 παρ. 2) και στην ΕΣΔΑ (άρθρο 10 παρ. 1) δημοσιογραφική ελευθερία…*». Κατά τη σκέψη 9 της ίδιας απόφασης: «*…Η ελευθερία του δημοσιογράφου, κατά την άσκηση του δικαιώματος και της ελευθερίας του να ενημερώνει το κοινό, υπόκειται στους κανόνες δημοσιογραφικής δεοντολογίας, ένας εκ των οποίων είναι, κατά τα εκτεθέντα στη σκέψη 6, και η προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών, η οποία μπορεί να δικαιολογήσει περιορισμούς στην ελευθερία του δημοσιογράφου να καθορίζει τον τρόπο μετάδοσης μιας είδησης. Εναπόκειται δε στον τελευταίο, κατά τη μετάδοση της είδησης, να λάβει πρόσφορα και επαρκή μέτρα ώστε να διασφαλίσει την ακριβή και πλήρη ενημέρωση του κοινού κατά τρόπο ώστε να αποτρέπεται το ενδεχόμενο βλάβης των ανηλίκων τηλεθεατών…*».

iii) Κατά τη μετάδοση της είδησης προβλήθηκε πλάνο πεσμένου στο έδαφος προσώπου που ενδέχεται να είναι ο επιτιθέμενος 15χρονος ανήλικος. Επειδή δεν καθίσταται σαφές από το ρεπορτάζ ότι πρόκειται για τον ανήλικο δράστη αξιόποινης πράξης, κρίνεται πως η εγκαλουμένη εταιρεία δεν παραβίασε τη διάταξη της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας περί απαγόρευσης παρουσίασης ανηλίκου δράστη αξιόποινων πράξεων.

ΙΙΙ. Υπαγωγή

Α. Ενόψει όλων των ανωτέρω, η Ολομέλεια αποφασίζει ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν παραβίασε τη διάταξη της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας που αφορά την απαγόρευση της παρουσίασης ανηλίκου δράστη αξιόποινης πράξης.

Β. Η Ολομέλεια αποφασίζει ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη εταιρεία παραβίασε τις διατάξεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας που αφορούν την προστασία ανηλίκων τηλεθεατών λόγω μη ειδοποίησης για την προβολή ακατάλληλων (βίαιων) σκηνών.

Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παράβασης της εγκαλουμένης εταιρείας και το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθεάσεως του τηλεοπτικού σταθμού ιδιοκτησίας της (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α. Απαλλάσσει, ομοφώνως, την εγκαλουμένη εταιρεία από την τέλεση της παραβάσεως της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας που αφορά την παρουσίαση ανηλίκου δράστη αξιόποινης πράξης, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Β. Δέχεται, ομοφώνως, ότι η εγκαλουμένη εταιρεία παραβίασε τις διατάξεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας που αφορούν την προστασία ανηλίκων τηλεθεατών λόγω μη ειδοποίησης για την προβολή ακατάλληλων (βίαιων) σκηνών, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει ομοφώνως στην εταιρεία με την επωνυμία «ΑΛΤΕΡ EGO MEDIA Α.Ε.», ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «MEGA», τη διοικητική κύρωση του προστίμου των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ για την παράβαση που αφορά την προστασία ανηλίκων τηλεθεατών λόγω μη ειδοποίησης για την προβολή ακατάλληλων (βίαιων) σκηνών.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β΄ του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΑΛΤΕΡ EGO MEDIA Α.Ε. που εδρεύει στην Καλλιθέα Αττικής, στην Λεωφόρο Συγγρού 340, με ΑΦΜ 800745939, Δ.Ο.Υ. ΚΕΦΟΔΕ ΑΤΤΙΚΗΣ.

2. Του Ιωάννη Βρέντζου του ……., κατοίκου ……., στην ……., με ΑΦΜ ……., Δ.Ο.Υ. ……., ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 7η Απριλίου 2026 και δημοσιεύτηκε την 13η Οκτωβρίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.	Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ